WARIES MISDAADREEKS · Nº 004

KIELWATER

IN MIDDEN-GRONINGEN

De zaak van de vergiftigde doopborrel

MOORDSPEL VOOR ZES SPELERS · ÉÉN AVOND · CA. 2,5 UUR

WELKOM AAN BOORD

Een avond aan het diep

Vrijdag 25 september 2026. Aan het Winschoterdiep in Hoogezand glijdt bouwnummer 100 van Scheepswerf Abelsma zijwaarts het water in, met een golf die tot over de overkant slaat. Een kwartier later drinkt de werfdirecteur de doopborrel, uit de tinnen werfbeker van 1923. Een halfuur daarna zakt hij in elkaar.

Die avond zitten zes eregasten aan het diner in Huize Kielzog, een paar honderd meter verderop aan het diep. De recherche heeft gevraagd of ze willen blijven. De soep wordt toch opgediend. Een van hen heeft de beker vergiftigd.

Dit boek is een compleet moordspel voor zes volwassen spelers, voor één avond van ongeveer tweeënhalf uur. Een van de zes is de gastheer of gastvrouw. Die bereidt het voor, kookt, leest de berichten van de recherche voor en speelt zelf ook een rol, zonder te weten wie het gedaan heeft.

WAT ZIT ER IN DIT BOEK

I	**Voor de gastheer of gastvrouw** Voorbereiding, menu, verloop, spelregels, proloog en de berichten van de recherche. Alleen dit deel mag de gastheer vooraf lezen.
II	**Uitnodigingen** Zes kaarten om uit te knippen of te kopiëren, één per rol.
III	**Op tafel** Openbaar materiaal voor alle spelers: wie is wie, plattegronden van de werf en de kantine, de omgeving, de tafelschikking, het krantenbericht en een notitieblad.
IV	**Zes rolboekjes** Elk acht pagina's, met een verzegelde pagina. Niet lezen: ongezien kopiëren of uitknippen en uitdelen.
V	**Aanwijzingskaarten** Achttien kaarten in drie rondes, met knipranden. Niet lezen.
VI	**Stemformulier en ontknoping** De ontknoping is verzegeld en wordt pas aan het eind voorgelezen.

Kopiëren voor eigen, niet-commercieel gebruik mag en is zelfs handig: dan blijft het boek heel en kun je het spel later nog eens geven.

Inhoud

I · VOOR DE GASTHEER OF GASTVROUW 5
Het verhaal 6
De werfbeker en het Kielwater 7
Voorbereiding 8
Het menu 10
Sfeer en kleding 11
Verloop van de avond 12
Spelregels 13
De rollen 14
Proloog 15
Berichten van de recherche 16
Als het anders loopt 18

II · UITNODIGINGEN 19

III · OP TAFEL 21
Wie is wie 21
De Diepkoerier 22
Plattegrond van de werf 23
Plattegrond van de kantine 24
De omgeving 25
Het diner in Huize Kielzog 26
Notitieblad 27

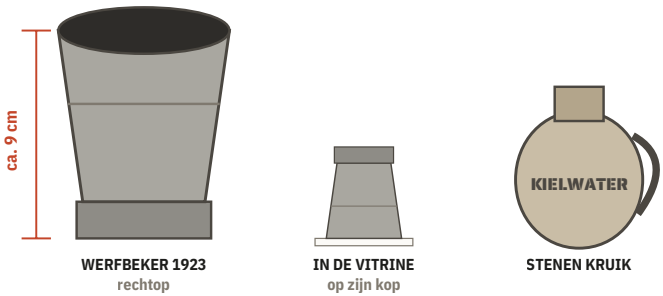
IV · ROLBOEKJES 29
Robin Abelsma 29
Kim Venema 37
Jip Hazenberg 45
Sam Tammeling 53
Lou Zuidema 61
Mika Hofstede 69

V · AANWIJZINGSKAARTEN 77
Ronde 1 · De helling 77
Ronde 2 · De borrel 83
Ronde 3 · Het kielwater 89

VI · STEMMEN EN ONTKNOPING 95
Stemformulier 95
Hulp voor de gastheer 96
Ontknoping 99
Bewijsoverzicht 103
Hoe het verder ging · nawoord 104

DEEL I · HET RITUEEL

De werfbeker en het Kielwater

Tekening: de werfbeker van 1923 en de stenen kruik.

De **werfbeker** is een tinnen drinkbeker van een handbreed hoog, met een voetrand en in de wand gegraveerd: *Behouden vaart · 1923*. Het hele jaar staat hij in de glazen vitrine van de werfkantine, **op zijn kop** op een linnen kleedje, tegen het stof. Op de plank eronder hangt het **doopbijltje**, waarmee de doopmeter of -peter het touw kapt dat de fles tegen de boeg laat slaan.

Het **Kielwater** is een donkere kruidenbitter naar een recept van de grootvader van Harm. In het spel komt het uit een kleine stokerij in Slochteren en wordt het uit een stenen kruik geschonken: zes glaasjes voor de eregasten, de beker voor de directeur. *Kielwater* is ook het spoor van schuimend water achter een varend schip. Wie 'in iemands kielwater vaart', volgt die ander, meestal een leven lang.

OVER HET GIF

In dit spel draait het om wie, wanneer en waarom. Het middel zelf blijft een 'hartmiddel' zonder naam, zonder hoeveelheden en zonder bereiding. Zo houden we het graag, ook aan tafel.

DEEL I · VERLOOP

De avond in zeven stappen

19:00	**Ontvangst** Aperitief, naamkaartjes, notitiebladen uitdelen. Iedereen opent alleen de eigen verzegelde pagina.	15 min
19:15	**Proloog** De gastheer leest de proloog voor. Daarna stelt iedereen de eigen rol voor met de tekst van pagina 1 van het boekje.	20 min
19:35	**Ronde 1 · De helling** Voorgerecht. Bericht 1, rondeblad 1, kaarten 1A tot en met 1F, vragen.	30 min
20:05	**Ronde 2 · De borrel** Hoofdgerecht. Bericht 2, rondeblad 2, kaarten 2A tot en met 2F, vragen, eerste bekentenissen.	45 min
20:50	**Ronde 3 · Het kielwater** Nagerecht. Bericht 3, rondeblad 3, kaarten 3A tot en met 3F, vragen, de grote bekentenissen.	45 min
21:35	**Pleidooi en stemming** Bericht 4. Ieder houdt een slotpleidooi van een minuut en vult het stemformulier in.	15 min
21:50	**Ontknoping** De gastheer opent de verzegelde pagina's en leest voor. Puntentelling, koffie.	15 min

ZO VERLOOPT ELKE RONDE

1. De gastheer leest het bericht van de recherche voor dat bij de ronde hoort.
2. Iedereen leest in stilte het eigen rondeblad. Neem er drie minuten voor.
3. De gastheer opent de envelop van de ronde en deelt de kaarten uit. Ze worden voorgelezen in volgorde, A tot en met F, door de speler die erop staat, en blijven daarna open op tafel liggen.
4. Vrij gesprek. Iedereen stelt de drie vragen van het eigen rondeblad, op een moment dat het past. Vragen die je zelf bedenkt, mogen ook.
5. Sommige rondebladen zeggen: 'zodra kaart … is voorgelezen, geef je toe…'. Doe dat dan ook, op een natuurlijk moment.
6. De gastheer sluit de ronde af als het gesprek stilvalt of de tijd om is, en serveert de volgende gang.

DEEL II · UITNODIGINGEN

SCHEEPSWERF ABELSMA · HOOGEZAND · SINDS 1923

Uitnodiging

Scheepswerf Abelsma heeft het genoegen u uit te nodigen voor het diner na de tewaterlating van **bouwnummer 100, m.v. Kropswolde**, in Huize Kielzog aan het Winschoterdiep.

U komt als Robin Abelsma · Adjunct-directeur · enig kind van Harm

Kleding: Strak pak, witte sneakers, telefoon altijd in de hand. Kijkt vaak op het scherm, ook als er niets binnenkomt.

DATUM _____ · TIJD _____ · ADRES _____

SCHEEPSWERF ABELSMA · HOOGEZAND · SINDS 1923

Uitnodiging

Scheepswerf Abelsma heeft het genoegen u uit te nodigen voor het diner na de tewaterlating van **bouwnummer 100, m.v. Kropswolde**, in Huize Kielzog aan het Winschoterdiep.

U komt als Kim Venema · Reder · Venema Shipping, Delfzijl

Kleding: Donkerblauwe blazer met het speldje van de rederij, stevige schoenen. Draagt een leren map onder de arm.

DATUM _____ · TIJD _____ · ADRES _____

SCHEEPSWERF ABELSMA · HOOGEZAND · SINDS 1923

Uitnodiging

Scheepswerf Abelsma heeft het genoegen u uit te nodigen voor het diner na de tewaterlating van **bouwnummer 100, m.v. Kropswolde**, in Huize Kielzog aan het Winschoterdiep.

U komt als Jip Hazenberg · Ploegbaas · 38 jaar op de werf

Kleding: Schoon overhemd onder een blauwe werfjas met het logo van de werf op de rug, helm onder de arm. Handen die je niet stilhoudt.

DATUM _____ · TIJD _____ · ADRES _____

DEEL III · OP TAFEL · VOOR IEDEREEN

Wie is wie

Robin Abelsma
Adjunct-directeur · enig kind van Harm

Kim Venema
Reder · Venema Shipping, Delfzijl

Jip Hazenberg
Ploegbaas · 38 jaar op de werf

Sam Tammeling
Kok en cateraar · Restaurant Het Kombuis

Lou Zuidema
Scheepsontwerper · Ontwerpbureau Zuidema, Groningen

Mika Hofstede
Doopmeter of -peter · Zeilschool De Meerkoet, Kropswolde

VERDER IN HET VERHAAL

Harm Abelsma (64), directeur, het slachtoffer. **Tessel Koops**, rechercheur van de Districtsrecherche Veenkoloniën. **Ties Wubbolts**, fotograaf van de tewaterlating. **Jan Hofstede** (†2019), oud-compagnon van de werf. **De heer Brouwer**, directeur van Kade Noord Ontwikkeling.

De seinvlaggen zijn de letters van het internationale seinboek, hier in rood en zwart. Gebruik ze op de naamkaartjes, of om blind de rollen te verloten.

De Diepkoerier DONDERDAG 24 SEPTEMBER 2026

Honderdste schip voor Abelsma

Hoogezandse werf laat vrijdag ‘Kropswolde’ te water · familiebedrijf sinds 1923

HOOGEZAND – Op Scheepswerf Abelsma aan het Winschoterdiep gaat vrijdagmiddag om vier uur bouwnummer 100 te water. De *Kropswolde*, een vrachtschip van 89 meter voor Venema Shipping uit Delfzijl, wordt zoals altijd dwarsscheeps van de helling gelaten. ‘Wie vooraan staat, neemt een handdoek mee,’ lacht directeur Harm Abelsma (64).

Het is een mijlpaal voor de werf, die in 1923 door zijn grootvader Klaas Abelsma werd opgericht. Tussen 1971 en 1994 heette het bedrijf Abelsma & Hofstede. ‘Het waren niet altijd makkelijke jaren,’ zegt Abelsma. Opvallend: de doop wordt verricht door Mika Hofstede, kleinkind van oud-compagnon Jan Hofstede en eigenaar van een zeilschool aan het Zuidlaardermeer. ‘Dat leek me gepast,’ zegt Abelsma. Meer wil hij er niet over kwijt.

De Kropswolde is het eerste schip van de nieuwe Hunzeklasse, ontworpen door het Groningse bureau van Lou Zuidema. ‘Slanker, zuiniger, slimmer,’ aldus Zuidema. Reder Kim Venema noemt het schip ‘een investering in de toekomst van de Oostzeevaart’.

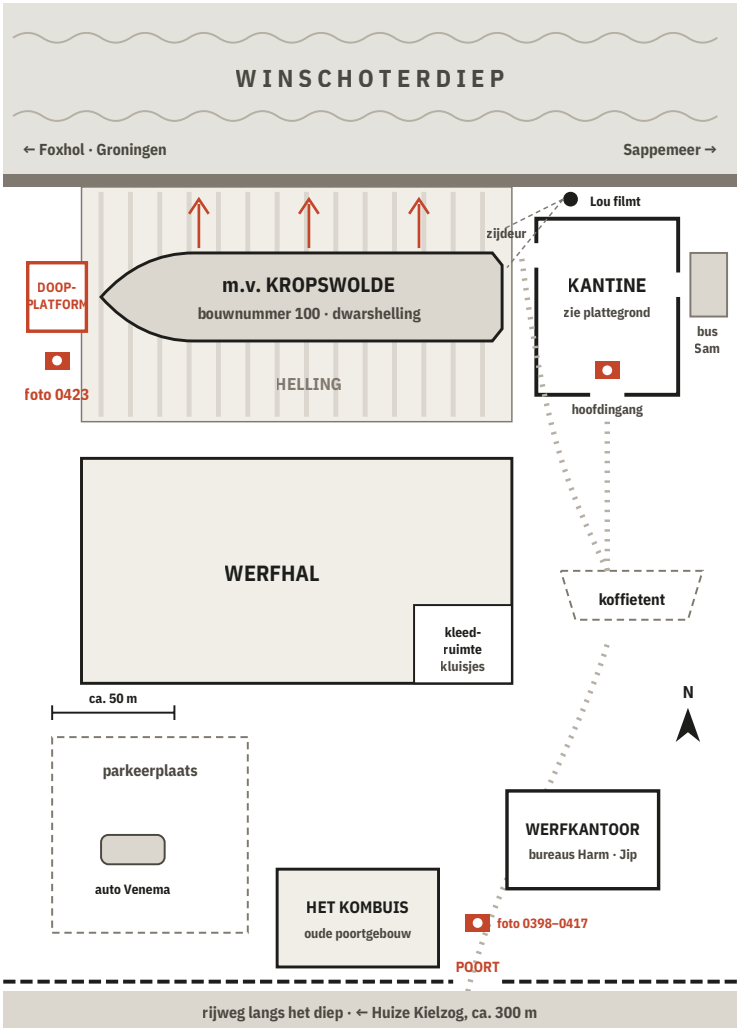
Ploegbaas Jip Hazenberg (59) geeft vrijdag voor de dertigste keer het sein. ‘Het blijft spannend. Vierduizend ton staal moet de goede kant op.’

Over geruchten dat projectontwikkelaars belangstelling hebben voor werfterreinen langs het diep, wil adjunct-directeur Robin Abelsma (36) niets kwijt. ‘Vrijdag gaat het over het schip.’ De catering is, zoals bij elke tewaterlating sinds 2014, in handen van Restaurant Het Kombuis.

Na de doop drinkt de directeur volgens een eeuwenoude, nou ja, ruim honderd jaar oude werftraditie het Kielwater uit de werfbeker. ‘In één teug,’ zegt Abelsma. ‘Anders brengt het ongeluk.’

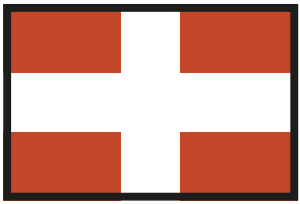
OP TAFEL · PLATTEGROND

Scheepswerf Abelsma

Situatieschets, vrijdag 25 september. Rood: standplaatsen van fotograaf Ties Wubbolts.

ROLBOEKJE · KIELWATER IN MIDDEN-GRONINGEN

Robin Abelsma

ADJUNCT-DIRECTEUR · ENIG KIND VAN HARM

ZO STEL JE JEZELF VOOR · VOORLEZEN IN DE VOORSTELRONDE

Robin Abelsma (36), enig kind van Harm en sinds vier jaar adjunct-directeur van de werf. Woonde lang in Amsterdam en kwam terug ‘om de werf de toekomst in te loodsen’. Denkt in spreadsheets, praat in kansen.

- **Vóór de avond** lees je pagina 2 en 3 van dit boekje: wie je bent, wat je van de anderen vindt, en jouw vrijdag.
- **Op de avond**, vlak voor ronde 1, open je alleen je verzegelde pagina.
- De **rondebladen** lees je pas als de gastheer de ronde begint.
- Laat dit boekje aan niemand zien.